

CHRISTI
105.ANACLETI PAP.
3.TRAIANI IMP.
6.

& sanctum Spiritum, & ipsum foeminei sexus similem Christo, instar statua super numeris, & in medio duorum montium stantem: & reliqua silentio præteribo, ut ne legentum aures ad fabulas concitent. Hæc Epiphanius: qui addit versutum hominem prohibuisse interpretationem suorum scriptorum.

IV. ^(a) Epiph. ^(b) Cantico
heres. 53. ^(b) Canticum
Helesfai ^(b) Canticum
Hæretici. ^(b) Canticum

Tradit idem auctor (a) Helesfæos, qui se ab Elxai descendere gloriarentur, tanti exultimæs duas mulieres, que ex femine ejus dicerentur descendisse, ut eas adorarent veluti deas, videlicet Marthus alteram, alteram vero Marthanam nuncupatam, que vixerunt ipsius S. Epiphanii tempore; has igitur propter Elxai sic colebant, ut (quod idem tradit auctor)

idem Elxai gregales ipsarum sputa & reliquias fôrdes corporis auferrent, eademque ut res sacras adhiberent in auxilium morborum, cum nullam tamen ex eis salutem consequerentur. At de his satis: que non oportuit prætermisso; ut quibus telis studier diabolus puritatem Catholicæ fidei omni tempore labefactare, omnibus innescat; ut merito de S. Ecclesia dictum esse appareat (b): *Sicut hilium inter spinas: sic amica mea inter filias*: eo quippe visu pulchrior facies Ecclesiæ redditur, quo magis inter tot mendaciorum portenta, velut lux in tenebris intenti veritatis fulgore coruscat.

An-

IX. ^(a) Traianus ^(b) cap. 3.
Dacicus ^(b) Consularis
appellatur. ^(b) Consularis

RUM ADIECTIONE CUMULATÆ SINT. Xiphilinus ex Dione lib. 68, narrato priori bello Dacico ait: *Traianus de Dacis triumphavit, & Dacicus cognominatus est*. Et tamen Cardini Norisius in Epistola Consulari pag. 65, ait, extare in Gaza Medicea Nummum argenteum cum epigraphe: **IMP. CÆS. NERVA TRAIAN. AUG. GERM.**, in aversa parte: **DACICUS COS. IIII.** Visitum Hercules ibidem dextra clavam, sinistra spolum leonis tenens. Mediobarbus pag. 51, duos alios Traiani Nummos habet in quibus dicitur: **GERM. DAC. P. M. TR. P. COS. IIII. P. P.**, qui, sicut præcedens, anno elapo percussi. Traianus itaque Dacicus antequam triumpharet, appellatus est *Sic Spartianus in Severo cap. 9*, ait, hunc Imperatorem in priori bello Parthico recusasse Parthici nomen: *Recusavit & Parthici nomen, ne Partbos lacerasset*: quod tamen in Nummis Severi tunc cuius legitur. Immo idem Xiphilinus ex Dione lib. 68, postquam de victoriis de Parthis a Traiano reportatis locutus est, ait: *Tum vero multa decreta sunt a Senatu, sed in primis Optimus cognominatus est*: quod etiam Zonaras habet. Et tamen Plinius in Panegyrico anno Christi centesimo dicto, cap. 88, inquit: *Justissime de causa Senatus Populusque Romanus Optimus tibi cognomen adjectus est*. Ex hac apud Mediobarbum pag. 158, Traianum Numisma inscriptum: **IMP. CÆS. NER. TRAIANO OPTIMO AUG. GER. DAC. in politica: P.M. TR. P. XIII. IMP. VI. COS. V.P. P. OPTIMO PRINCIPI.** Vides Traianum diu ante Armeniam captam Optimum nominari; licet tradat Dio illum post eam victoriam Optimus cognominatum. Quare sicut cognomen Optimus, quod primis Imperii annis Traiano concessum, Senatus, post captam Armeniam, eidem rursum confirmavit; sic & Daci cognomen, quod ardente bello Dacico, Traiano attributum, eidem post priorem triumphum a Senatu confirmatum.

X. ^(a) Posterioris ^(b) cap. 4.
expeditio- ^(b) Consularis
nis Dacica ^(b) Consularis
epocha. ^(b) Consularis

Cum Decebalus Dacorum Rex, præter conditiones fœderis isti multa ageret, bellum Traianus aduersus illum iterum suscepit, tuncque lapideum pontem super Istrum fecit, cui cetera illius opera vix adæquare possunt. Pons, ut observavit Cuspinianus in *Austræ Descriptione*, in inferiori Pannonia, non procul a Canizza, oppido situs erat. Dio pluribus cum describit. Sed ejus conformatio, & secunda in Daciam expeditio perperam hoc anno in Annalibus consignatur. Existimavi alias secundam expeditiōnem Dacicam ante annum CVI. suscepit non suffice, quod sub illius anni Consulibus Auctor Chronicus Alexandrinus scribat: *Hic Cos. gravi bello Romanis incumbente a Persis, Gotbis, & aliis gentibus Traianus expeditione in hostes suscepta, suis gratiam tributorum, quoad revertetur,*

fecit. Præterea Spartanus in Hadriano cap. 3. scribit de eodem: *Tribunus plebis factus est Candido & Quadrato iterum Cos.* Et statim: *Secunda expeditione Dacica Traianus eum prima legio ni Minervia proposuit, secunq[ue] duxit*. Illud collegium Consulifum signatur in Fastis anno Christi CV. Quo anno cum Hadrianus Roma Tribunus plebis fuerit, altero anno CVI. Legatus legioni ad bellum secundum Dacicum a Traiano ductus fuit. Tribunatus enim Magistratus annus erat. Ex quo cum Card. Norisio in Epistola Consulari pag. 67. inferebam, Hadriani toto anno, quo illud munus gefit, Romæ mansisse. Verum postquam vidi Specimen Imperii Traiani a doctissimo Gulielmo Loyd ex Anglia ad me transmissum, non dubitavi, quin ea expeditio anno CV. inchoata fuerit. Tribunatus enim plebis, ut ad me idem Vir clarissimus scripsit, stante veteri Republica manus quidem annuum fuit; sed Traiani temporibus etiam semestre fuisse Plinius lib. 4. epist. IV. testatur. Immo forsitan & bimestre fuit, sicut Consulatus. In veteri autem Republica quando Tribunus plebis ne una quidem nocte extra Urbem morari licet, tamen ex Senatus-consulto aut Plebis citio tunc licet quovis proficie Reipublica cauta. Quanto magis nunc quando Tribuni omni munere vacarent, quando tantum locum in Senatu supplerent, & sibi ad majora gradum præstuerent: præterim a Principe iussi, qui pro more horum temporum omnem populi Romani potestatem in se transfulsisset. Sane de Tribunis plebis in hujus ævi Scriptoribus tam paucia habentur, ut unius exemplum, qui Tribunatus anno militavit, vix edere possumus. Sed Quæstoris exemplum habemus in ipso Hadriano Traianum ad primum Dacicum bellum familiarius prosecuto. Ædilem vero videmus Clodium Albini non ultra decem dies munere defundum, ut ait Capitolinus in Albino cap. 6. *Quod ad exercitum felinanter mitteretur*. Quidni igitur Hadrianum ejam ab initio Tribunatus quarto Idus Decembriis quarto aut quinto mense Traianus in Daciam festinans secum ducre potuerit, inquit Loydius: Auctoritas Chronicæ Alexandrinæ hac in re parvipendenda; exscriptis enim Euæbius in Chronicæ, ubi codem Christi anno uno tenore varia bella recitat, quorum aliqua, ut bellum Parthicum, ultimus Imperii Traiani annis gesta esse constat. Julianus in Cæsaribus scribit Traianum intra annos quinque Getas subjugasse. Quare Romanum redit anno CVII. aut CVIII. & secundum triumphum Dacicum Decennaliaque exhibuit, ut infra dicetur. Loydius quidem ejus redditum in annum CLX. difert; sed cum triumphi cum Decennialibus & id genus festis, si Imperatores Consulatum non sumerent, coniungi soliti essent, ei hac in re non adhærebo.